

Naam: A. Dohmen
Datum: 25 oktober 2022
Team/teamonderdeel: UF Regie

Collegevoorstel

Onderwerp	Nota "Werken aan biodiversiteit; gemeentelijk natuur voor elkaarplan"
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Besprekstuk 8 november 2022 i.v.m. behandeling Programmabegroting 2023
Portefeuillehouder	J.M. van Rees
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsbrief

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Almelo wil gericht werken aan biodiversiteit. Daartoe is de nota "Werken aan biodiversiteit; gemeentelijk natuur voor elkaarplan" opgesteld. Het college besluit met deze nota de vergroeningsimpuls in Almelo vorm te geven aan de hand van drie speerpunten: we zetten gericht in op groen en biodiversiteit, groen en biodiversiteit dragen bij aan een prettige leefomgeving en juist bij de vergroening gebruiken we de eigen kracht van de Almelse inwoners en ondernemers. Voor al deze drie speerpunten zijn maatregelen opgenomen in het bij de nota behorende uitvoeringsprogramma. Voor de uitvoering is € 95.000,- beschikbaar, inclusief € 75.000,- subsidie van de provincie Overijssel. De raad wordt voorgesteld de begroting hiertoe te wijzigen en geïnformeerd over de nota, waarmee tevens de motie 'ecologisch groenbeheer' wordt afgedaan.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de nota "Werken aan biodiversiteit; gemeentelijk natuur voor elkaarplan" (INT – 2284150).
2. Conform deze nota de vergroeningsimpuls vorm te geven aan de hand van drie speerpunten:
 - We zetten gericht in op groen en biodiversiteit;
 - Groen en biodiversiteit dragen bij aan een prettige leefomgeving;
 - Juist bij de vergroening gebruiken we de eigen kracht van de Almelse inwoners en ondernemers.
3. Kennis te nemen van de in de nota genoemde maatregelen en uitvoering te geven aan het bij de nota behorende uitvoeringsprogramma.
4. Aan de gemeenteraad voor te stellen:
 - a. een meerjarig project à € 95.000,- in te stellen voor het project Natuur voor Elkaar Almelo, en dit voor € 75.000,- te dekken uit de subsidie "Verbindende natuur, natuur voor elkaarplan Almelo" van de provincie Overijssel en voor € 20.000,- uit het programma duurzaamheid: groen, water en afval (39741112);
 - b. de begroting 2022 bij verzamelbesluit te wijzigen in de slotrapportage 2022.
5. De raad te informeren met bijgevoegde raadsbrief 'nota Werken aan biodiversiteit, tevens afdoening motie ecologisch groenbeheer' (kenmerk Raad – 2207391) en hiermee de motie "ecologisch groenbeheer" van 27 juni 2019 als afgedaan te beschouwen.

Inleiding

Almelo is een groene gemeente. De stad wordt omgeven door bossen, landbouwgebieden en water. Het groen en water dringt tot ver in de bebouwde kom door, onder andere via de vier groene longen. Dit groen kent vele functies voor de bewoners en bezoekers van de gemeente maar heeft ook eigen intrinsieke waarden. Groen is een leefgebied voor waardevolle flora en fauna en groen levert een bijdrage aan duurzaamheid, gezondheid en klimaatbestendigheid. Vandaar dat het zaak is deze waarden te beschermen en te versterken. In de Omgevingsvisie voor de ideale gemeente Almelo 2020-2040 wordt het blauw-groen netwerk van Almelo als één van de belangrijke onderwerpen voor de toekomst vermeld. Hiertoe zetten we in op functionele natuur, genieten van de natuur en biodiversiteit.

In de gemeente Almelo bestaan vele initiatieven op het gebied van natuur, groen en biodiversiteit. Dit zijn initiatieven vanuit de gemeente, maar ook veel vanuit de samenleving. Een integrale aanpak van groen en biodiversiteit geeft kansen om meer te gaan sturen op waarden en diverse (bestaande en nieuwe) initiatieven voor meer natuur en ecologie samen te brengen, te verbinden en richting te geven. Ook biedt dit de mogelijkheid om het gemeentelijk beheer te optimaliseren, zodat we elke euro die we besteden optimaal laten renderen.

Op 23 maart 2021 heeft u het plan van aanpak "Verbindende natuur, plan van aanpak natuur voor elkaar" vastgesteld (INT – 2175964). Daarin staat beschreven hoe we willen komen tot een samenhangend natuur voor elkaarplan van en voor Almelo, dat partijen samenbrengt, verbindt en versterkt. Met een integrale aanpak laten we bestaande en nieuwe initiatieven en activiteiten maximaal renderen. Dit plan van aanpak is opgestuurd naar de provincie Overijssel, om mee te dingen naar een provinciale bijdrage.

Per 1 januari 2017 zijn provincies in de volle breedte verantwoordelijk geworden voor het natuurbeleid. In dit kader werkt de provincie Overijssel vanuit het programma Natuur voor Elkaar aan het beleven, benutten en beschermen van natuur in Overijssel. Vanuit dit programma draagt de provincie bij aan het gemeentelijk beleid, door subsidiëring van het gemeentelijk natuur voor elkaarplan en met ervaring, kennis en netwerk. Vandaar dat de nota als ondertitel "gemeentelijk natuur voor elkaarplan" heeft.

Beoogd effect

Vaststellen van beleid om alle initiatieven van vergroening en biodiversiteit samen te brengen, aan elkaar te koppelen en deze te stimuleren. Door de initiatiefnemers samen te brengen, kunnen nieuwe initiatieven worden opgestart. Als onderdeel hiervan wordt bekeken hoe ecologisch beheer in het gemeentelijk beheer een plek kan krijgen. Hiermee wordt tevens de motie "ecologisch groenbeheer" afgedaan.

Argumenten voor

1.1 De nota geeft aan hoe we gaan werken aan biodiversiteit

Natuur is een veelomvattend begrip en kent veel elementen. Biodiversiteit is onderdeel van de natuur. De nota "Werken aan biodiversiteit" richt zich op vergroening, en meer specifiek biodiversiteit, in en om de stad. In de bebouwde kom hebben we het dan vooral over vergroening in de openbare ruimte, op percelen en aan/in gebouwen. Buiten de stad gaat het dan veelal over bermen en (landbouw)percelen. De nota geeft aan wat we als gemeente Almelo zelf gaan doen om groen en biodiversiteit te versterken en hoe we anderen - inwoners, organisaties, bedrijven, terreinbeheerders - kunnen stimuleren dit te doen.

1.2 De nota is opgesteld volgens het plan van aanpak

In het plan van aanpak, dat u op 23 maart 2021 heeft vastgesteld, is aangegeven hoe we willen komen tot een integraal beleid. De nota is opgesteld volgens dit plan van aanpak. Een laatste stap is de bestuurlijke vaststelling, hetgeen bij deze plaatsvindt.

2.1 Speerpunt: We zetten gericht in op groen en biodiversiteit

Biodiversiteit komt overal voor en is een onderdeel van een groter geheel. Op stadsniveau een onderdeel van onze totale leefomgeving op wijk- of straatniveau onderdeel van een groenstrook, van water of van een gebouw. Maatregelen om de biodiversiteit te versterken, moeten in samenhang met deze functies worden beschouwd zodat altijd een integrale afweging kan worden gemaakt. Natuur is niet overal hetzelfde. En heeft ook niet overal hetzelfde effect. Daarom zetten we vooral in op vergroening en biodiversiteit waar dit een toegevoegde waarde heeft en in een vorm die past bij de locatie.

2.2 Speerpunt: Groen en biodiversiteit dragen bij aan een prettige leefomgeving

Het groen is een leefgebied voor allerlei planten en dieren en zo van belang voor de biodiversiteit. De meerwaarde van het groen kan erin worden gevonden dat de biodiversiteit niet alleen wordt behouden en versterkt, maar dat dit ook bijdraagt aan meer beleving bij onze inwoners en dat dit kan worden benut voor diverse functies. Natuurdoelen kunnen niet los worden gezien van en klimaat- en duurzaamheidsdoelen: natuur draagt bij aan een duurzame leefomgeving, biodiversiteit zorgt voor een toekomstbestendig leefklimaat voor mens en dier en klimaatadaptatie gaat vaak samen met een groene inrichting van onze stad. Zo wordt het groen benut. En niet in de laatste plaats gaan groen en recreatie vaak samen.

2.3 Speerpunt: Juist bij de vergroening gebruiken we de eigen kracht van de Almelose inwoners en ondernemers

Iedereen kan en moet zijn bijdrage leveren aan een toekomstbestendige leefomgeving. Hierbij volgen we geen dwingende aanpak, maar gaan we uit van verleiden, stimuleren en educatie. Een groot deel van de inwoners kun je meekrijgen door het zetten van kleine stappen. Het Twentse 'noaberschap' leidt ertoe dat inwoners elkaar hierin helpen en ondersteunen. Ook zijn er veel organisaties actief in het groen en de natuur. Het benutten van al deze kracht draagt bij aan draagvlak voor en effectiviteit van de maatregelen.

3.1 Maatregelen opgenomen in een uitvoeringsprogramma

De drie speerpunten zijn uitgewerkt in maatregelen. Deze maatregelen zijn opgenomen in een uitvoeringsprogramma voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Het uitvoeringsprogramma is als bijlage bij de nota gevoegd.

4.1 Provinciale subsidie wordt ingezet

Op 23 maart 2021 heeft u het plan van aanpak "Verbindende natuur, plan van aanpak natuur voor elkaar" vastgesteld en besloten dit op te sturen naar de provincie Overijssel, om mee te dingen naar ondersteuning van de provincie bij het opstellen van een gemeentelijk Natuur voor Elkaarplan. In haar beschikking van 28 oktober 2021 geeft de provincie aan ons plan voor maximaal € 75.000,- te subsidiëren. Dit bedrag is reeds ontvangen. Met een begrotingswijziging wordt dit bedrag toegevoegd aan het project.

4.2 Bijdrage vanuit programma duurzaamheid wordt ingezet

Vanuit het programma duurzaamheid groen, water en afval (39741112) wordt € 20.000,- bijgedragen aan het plan. Met een begrotingswijziging wordt dit bedrag toegevoegd aan het project. Het totaal beschikbare bedrag komt hiermee op € 95.000,-.

5.1 Raad wordt geïnformeerd en motie 'ecologisch groenbeheer' wordt afgedaan

In de vergadering van 27 juni 2019 heeft de raad de motie 'Ecologisch groenbeheer' aangenomen. In deze motie wordt gevraagd te onderzoeken hoe integraal ecologisch groenbeheer is in te voeren en de uitkomsten hiervan actief met de raad te delen. Met uw brief van 16 juli 2020 is de raad geïnformeerd over de beoogde integrale aanpak van natuur, biodiversiteit en groen. Daarop volgend wordt de raad nu met een raadsbrief geïnformeerd over deze integrale aanpak.

5.2 Motie ecologisch groenbeheer wordt afgedaan

Met de motie ecologisch groenbeheer van 27 juni 2019 wordt het college gevraagd te onderzoeken hoe integraal ecologisch groenbeheer is in te voeren en de uitkomsten actief met de raad te delen. Ecologisch groenbeheer maakt integraal deel uit van de nota "Werken aan biodiversiteit". Het uitvoeringsprogramma bevat maatregelen over onder andere ecologisch bermbeheer, een natuurwaardenkaart, zonering op basis van soort gebied en locaties en verder realiseren van 'honey highways'. Hiermee is onderzocht hoe ecologisch groenbeheer kan worden ingevoerd en wordt aangegeven wat we gaan doen aan ecologisch groenbeheer. Met het informeren van de raad hierover wordt de motie afgedaan.

Kanttekeningen

4.1 Subsidie moet worden verantwoord

De provincie Overijssel draagt op basis van onze aanvraag (maximaal) € 75.000,- bij. Dit bedrag is voor 90% ontvangen, de overige 10% volgt bij definitieve vaststelling. Definitieve vaststelling vindt plaats na inzending van het eindverslag, uiterlijk 1 september 2024. Het eindverslag moet bestaan uit een inhoudelijk verslag waaruit blijkt dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend (i.c. het plan van aanpak) zijn uitgevoerd en is voldaan aan de subsidievoorwaarden.

4.2 Subsidie is voor 3 jaar

De subsidie van de provincie Overijssel is voor 3 jaar beschikbaar: 2022 t/m 2024. In deze periode moeten de maatregelen en activiteiten grotendeels in gang zijn gezet danwel aangejaagd. Vanaf 2025 moeten de dan nog lopende maatregelen en activiteiten een plek krijgen in het reguliere beheer en anders worden stopgezet, tenzij dan aanvullende dekking beschikbaar komt.

Kosten, opbrengsten en dekking

De uitvoeringskosten voor de maatregelen uit de nota bedragen € 95.000,-. Hiervoor wordt een project "werken aan biodiversiteit" ingesteld voor een bedrag van € 95.000,-.

Dit bedrag wordt gedekt uit:

- Subsidie provincie Overijssel à € 75.000,- (reeds ontvangen, Inkomend - 104887)
- Programma duurzaamheid: groen, water en afval (39741112) à € 20.000,-.

Uitvoering

Bij de nota is een uitvoeringsprogramma opgenomen. Dit programma beslaat de jaren 2022 t/m 2024, aangezien voor deze jaren de provinciale subsidie beschikbaar is.

Bijlagen

- Nota 'Werken aan biodiversiteit; gemeentelijk natuur voor elkaarplan', INT - 2284150
- Raadsbrief 'nota Werken aan biodiversiteit, tevens afdoening motie ecologisch groenbeheer' Raad - 2207391
- Motie 23 GL LA D66 PvdA SP Ecologisch groenbeheer, Raad - 1905565
- Plan van aanpak 'Verbindende natuur; plan van aanpak natuur voor elkaar, INT - 2175964

Procesinformatie

Intern overleg

De nota is opgesteld vanuit de adviespool, in samenwerking met UF/Regie en UF/Dagelijks beheer. Bij de voorbereiding is de programmamanager duurzaamheid betrokken.

Met betrekking tot de financiën en dekking is afgesteld met BV/financiën.

Afstemming met portefeuillehouder

Portefeuillehouder beheer openbare ruimte is akkoord.

De nota 'Werken aan biodiversiteit; gemeentelijk natuur voor elkaarplan' is opgesteld in afstemming met de portefeuillehouders voor beheer openbare ruimte en duurzaamheid.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Reguliere persconferentie